

In de compacte ligboxenstal is veel aandacht voor koecomfort en dierenwelzijn. De koeien worden gemolken door twee DeLaval-melkrobots.

Luc Diepman: Levensduur staat of valt met consistent beleid

‘Diepstrooiselboxen en ruime afkalfstal essentieel’

Het verlengen van de levensduur vraagt tijd, geduld en een consistent beleid, aldus Luc Diepman. Met het aanpakken van de klauwgezondheid, het creëren van een nieuwe afkalfstal en aanpassingen in zijn fokkerijbeleid wist hij de levensduur van zijn veestapel met acht maanden te verlengen. „Het streven van vijf lactaties per koe ligt binnen handbereik. Maar niet ten koste van alles.”

Tekst: Hermien van der Aa | Beeld: Susan Rexwinkel

Drie jaar geleden bood Bel Leerdammer (inmiddels Lactalis) in samenwerking met Valacon zijn leveranciers de mogelijkheid deel te nemen aan een pilot voor het verlengen van de levensduur. Luc Diepman besloot zich aan te melden. „Het streven naar een gezonde, oude koe leek ons een mooie uitdaging. Voor iedere koe die een jaar langer op stal rondloopt, hoeven we minder jongvee aan te houden.” Maar wat zijn nu de achterliggende succesfactoren om te komen tot een substantiële verlenging van de levensduur en welke uitdagingen staan daar nog tegenover? Diepman kiest bij het verhogen van de levensduur duidelijk voor de weg van de geleidelijkheid. Nog meer dan in het verleden maken vader en zoon bij het insemineren van ‘oudere’ koeien een inschatting of de koe nog een hele lactatie meekan. „Dat is niet altijd zo”, legt hij uit. „We werken wel aan het verlengen van de levensduur, maar dat wil niet zeggen dat je koste wat het kost moet proberen elke koe te behouden.”

Management

Levensduur is een gecompliceerd begrip,

resultaten laten vaak lang op zich wachten. En niet iedere verandering vertaalt zich direct in een zichtbare verlenging van de levensduur. „Alles staat of valt met een consistent beleid en het creëren van optimale stalomstandigheden voor de koe. Diepstrooiselboxen zijn daarbij essentieel”, aldus Diepman. „In een diepstrooiselbox heeft een koe meer grip, waardoor ze makkelijker opstaat of gaat liggen. Het type vulling is daarbij van minder belang. Zolang de box maar voldoende gevuld is en de koeien voldoende grip hebben.” De lockdown gebruikte Luc om samen met zijn zoons de oude melkstal te veranderen in een ruime afkalfstal. Ook hier is grip gecombineerd met voldoende ruimte het sleutelwoord. Door de ‘nieuwe’ afkalfstal en de separatieruimte naast de robot te gebruiken als potstal, hebben de koeien meer grip dan wanneer deze ruimten iedere keer na gebruik worden uitgemest en schoon-gepoten. „Een zandstal zou nog beter zijn”, oordeelt Diepman. „Maar ik ben ervan overtuigd dat ook deze nieuwe afkalfstal op termijn winst op gaat leveren.” In de zomer lopen de koeien zoveel moge-

lijk dagen buiten, maar met een beperkte huiskavel van 13 hectare blijft het aantal weide-uren per dag beperkt. De dragende pinken daarentegen weiden onbeperkt op de verder van huis af gelegen percelen. Evenals de kalveren die voor 1 januari zijn geboren.

Selectief klauwbehandelen

Een knelpunt dat Diepman aanpakte in het kader van de levensduur was de klauwgezondheid. Na de ingebruikname van de robot, zo’n zes jaar geleden, kreeg het bedrijf te maken met een Mortellaro-uitbraak. Vier op de tien koeien ontwikkelden Mortellaro. Het gebruik van een voetenbad achter de robot of bij het verlaten van de stal leverde

niet het gewenste resultaat. Het plaatsen van een automatische klauwverzorgingsmat achter de robot wel. De koeien lopen iedere keer wanneer ze de robot verlaten over de mat, die zich automatisch vult met water en klauwverzorgende middelen. Tegelijkertijd stapte Diepman over van een koppelbehandeling naar een selectieve behandeling van de klauwen. Iedere zes weken behandelt een klauwverzorger de koeien die binnen zes weken droog worden gezet, de koeien die zestig tot honderd dagen in lactatie zijn en de koeien die Diepman selecteert omdat ze extra aandacht nodig hebben. Tussentijdse problemen met de klauwgezondheid behandelt de veehouder zelf. „Met deze aanpak is Mortellaro goed beheersbaar en kunnen we snel ingrijpen als dat nodig is”, vertelt de veehouder.

Uniforme veestapel

Diepman omschrijft zichzelf niet als een echte fokker, toch heeft hij helder voor ogen wat hij met de keuzes die hij maakt op het gebied van fokkerij wil bereiken. „Wij zijn op zoek naar een koe die vrij makkelijk oud kan worden met een acceptabele produc-

“

Met selectieve in plaats van koppelbehandeling meer grip op klauwen

De diepstrooiselboxen zijn gevuld met gedroogde koeienmest.

Bij verlaten van de robot lopen de koeien over een klauwverzorgingsmat.

tie”, omschrijft hij de ideale koe. Beenwerk en gehalten vormen daarbij de belangrijkste selectiecriteria. „We hebben het fokken op gehalten weleens wat losgelaten en meer ingezet op productieverhoging, maar daar zijn we snel op teruggekomen. Een hogere productie vraagt uiteindelijk meer fosfaat-rechten, maar hoge gehalten niet. Terwijl die wel de melkprijs bepalen”, legt Diepman uit. De veehouder combineert het Stieradvies-programma (SAP) van CRV met Triple A. „We vonden dat de paringen van het SAP alleen niet altijd passend waren”, vertelt Diepman. Zo kiest hij bij oudere koeien, die zichzelf ruimschoots bewezen hebben, af en toe voor een fokstier, terwijl die niet geadviseerd wordt. Het omgekeerde komt echter ook voor. „Vaarzen en tweede-kalfskoeien waar we weinig vertrouwen in hebben, halen we uit het adviesprogramma en insemineren we met een vleesstier”, legt Diepman uit. „Met name de wijze waarop bij Triple A naar de koe wordt gekeken, spreekt ons erg aan. De uniformiteit onder de jonge koeien neemt in rap tempo toe. En het aantal ‘missers’ bij het jongvee is aanmerkelijk afgenomen.” Om de betrouwbaarheid van de fokwaarde van zijn dieren verder te verhogen maakt Diepman gebruik van genomics. De uitkomsten van de haarmonsters combineert hij met de adviezen uit het SAP en Triple A. „Het blijft een kunst om bij het fokken de beschikbare cijfers op de juiste manier in te zetten.”

Balans

Op dit moment telt het bedrijf 130 melk-koeien en een jongveebezetting van 4,2 stuks jongvee per tien koeien. Daarmee zitten de robots nagenoeg vol. „We zoeken steeds de balans tussen een continue bezetting van de robot, het verlengen van de levensduur en het realiseren van een minimale jongveebezetting”, legt Diepman uit. „We willen absoluut geen dieren aankopen.

Boerderij Sandwyk

Luc Diepman (51) runt samen met zijn vrouw Saskia (49) en hun kinderen Roy (21), Dion (19), Kim (17) en Niek (15) een melkveebedrijf in Dalfsen (OV). Het is een echt familiebedrijf waar iedereen zijn steentje bijdraagt. De gemiddelde levensduur van de koeien bedraagt 5 jaar en 8 maanden.

Succesfactoren

- Geduld
- Consistent beleid
- Kiezen voor de weg der geleidelijkheid

Uitdagingen

- De uiergezondheid; koeien met een hoog celgetal zetten de levensduur op korte termijn onder druk
- Het in stand houden van de veestapel met een minimale jongveebezetting

Te weinig jongvee kan dus een bedreiging vormen voor de veestapel. Te veel jongvee daarentegen brengt extra kosten met zich mee, kosten die wij door in te zetten op het verlengen van de levensduur juist willen beperken.”

MARKTCIJFERS

Rundvee	Vorige week	Deze week
Bunnik (euro per kg)		
Slachtkoeien R	4,33	4,45
Slachtkoeien O	3,95	4,08
Slachtkoeien P	3,55	3,68
Slachtstieren R	4,18	4,30
Slachtstieren O	3,78	3,88

Varkens	Vorige week	Deze week
Biggen (euro per stuk)		
Nord West	23,00	24,50
Vereinigingspreis	24,50	29,00

Vleesvarkens (euro per kg)		
Vion	1,32	1,44

Aardappelen	Vorige week	Deze week
PotatoNL (euro per 100 kg)		
Cat 1 Frites	21,75	21,75
Cat 2 Frites	23,50	23,50
Agria	23,00	23,00
Innovator	22,50	22,00
Vlokken owg >360	9,25	9,00
Fontane-groep	20,75	19,50
Export 40 mm	15,75	15,75
40/50 mm frites	12,75	13,00
Voeraardappelen	4,75	4,50

 Kijk op www.vee-en-gewas.nl voor de actuele marktcijfers.

Veevoergrondstoffenmarkt schudt op grondvesten

„De oorlog maakt niet alleen de Europese afhankelijkheid van gas pijnlijk duidelijk. In de voedselproductie speelt Rusland, maar ook China, eveneens een veel te grote rol.” Dat zegt de directeur Henk Flipsen van de Nederlandse Vereniging van Diervoederproducenten (Nevedi). „Door de Oekraïne-oorlog is de levering van agrarische grondstoffen, zoals maïs en granen, compleet stilgevallen, en er is geen zicht op verbetering. De veevoerindustrie moet de samenstelling van mengvoer wijzigen door grondstoffen uit andere landen te betrekken. Dat heeft geen gevolgen voor de nutritionele waarde en ook de levering komt vooralsnog niet in gevaar”, aldus Flipsen. Volgens de directeur van Nevedi gaat de extreem gestegen kostprijs

verder doorstijgen. Er was al sprake van grondstoffenschaarste door de toegenomen wereldmarktvraag naar grondstoffen en door de energiecrisis. Voor mengvoerproductie is ook gas/elektriciteit nodig. Bovendien wordt speculatie op de wereldwijde markt voor agrarische grondstoffen gevoed door fors toenemende betalingsonzekerheid.” Flipsen kijkt nog verder dan de stilgevallen grondstoffenleverantie uit de Oekraïne. „De afhankelijkheid van China is momenteel ook behoorlijk groot. Zij spelen een belangrijke rol bij het allerbelangrijkste onderdeel van mengvoer, de vitaminen, mineralen en premixen. Als we onze afhankelijkheid in Europa willen verminderen, zal dat op termijn ook anders moeten worden geregeld.”

Het voorjaar komt; ook voor varkensprijzen komt de zon

Dit was toch echt wel een week vol verrassende ontwikkelingen, en nu eens een keer in positieve zin. Een ommekeer die anderhalve week geleden op maandag begon met de verhoging van 4 cent van Vion. Dit was meer dan waar iedereen volgens marktspecialist Willy Wolfkamp op had gerekend. Maar afgelopen maandag verhoogde Vion nog eens met 12 cent. Eerder kwam Tönnies al met een stijging van 12 cent, en daarmee kwamen ze op gelijke hoogte als de Duitse VEZG. Dinsdag deed Teleporc er weer een geweldige schep bovenop, en de Duitse veiling steeg met een forse 14 cent naar 1,62 euro. In nog geen twee weken tijd is de veiling met 33 cent gestegen. Met het naar de drukker gaan van deze editie had de Boerenvarkensprijs haar prijs vorig

weekend al laten stijgen met 8 cent naar 1,50 euro, maar een nog hogere prijsstijging ligt absoluut in het verschiet. De deksel is van de prijzenpot gesprongen. Heel eerlijk, het kan naar boven nooit hard genoeg gaan. Wat is er gebeurd de afgelopen week? De coronacrisis is voorbij, voorraden vlees worden weer op peil gebracht, er is genoeg slachtpersoneel en de varkens raken op. Dat de biggenmarkt met de varkensprijs mee naar boven gaat, ligt voor de hand. Het aanbod van biggen gaat nu dus ook snel opdrogen. Dat betekent een vlot hogere biggenprijs. De Boerenbiggenprijs steeg vorig weekend met een forse 4 euro naar 33,50 euro, maar ook hier geldt dat hogere prijsstijgingen geen uitzonderingen zullen zijn.